

I. 7. N.
HISTORISK AFHANDLING
OM

SJÖ-STADEN RAUMO,

HVAR
SEDNARE DEL
MED VEDERBÖRANDES SAMTYCKE
UNDER

HISTOR. OCH MORAL. PROFESSORENS,
HERR JOHAN
BILMARKS
INSEENDE,

För MAGISTER-KRANSEN

Utgifves och försvaras

AF

Phil. Cand.

SVEN MELLENIUS,

NORR-FINNE,

Den 20 Maji år 1772, på vanlig tid och ställe e. m.

A B O,

Tryckt hos JOHAN CHRISTOPHER FRENCKELL,

KYRKOHERDEN UTI SALTVIKS FÖRSAMLING,

Välårevördige och Högårde,

Herr Mag. GABRIEL PETESCHE,

ESQUADRONS PREDIKANTEN VID KONGL. LIF-DRAGON-
RE REGEMENTET,

Välårevördige och Högårde,

Herr JOHAN PETESCHE,

MINE HÖGTÅRADE MORBRÖDER,

SÅ OCK

VICE PASTOREN OCH CAPELLANEN VID MIETOIS
FÖRSAMLING,

Välårevördige och Högårde,

Herr Mag. PETTER SONCH,

MIN GUNSTIGE GYNNARE.

De många välgjerningar, hvilka I, Mine Gunstige
Herrar, hafven årtedt mig alt ifrån min späda ung-
dom, äro så stora, at de kunnat aldrig å min sida
tilfyllest årkännas. Tillåten imedlertid, Mine Herrar,
at dessa blad få tilågnas Eder, såsom et vedermåle af min
vördnad, för Eder ösparda möda vid min välfärds befräm-
jande. Deremot skal jag aldrig uphöra, at med trägna
böner anropa den Högsta för Eder beständiga sållhet och
välgång; framhårdande med upriktig bögaktning

MINE HÖGTÅRADE MORBRÖDERS OCH
MIN GUNSTIGE GYNNARES

Ödmjukaste tjänare

CHRISTOPHER FRIMKELL SVEN MELLENIUS.

§. 7.

Uti Raumo Stad hafva i äldsta tider varit tvänne Kyrkior, bägge af sten bygda. Den äldre, som kallades Helga Trefaldighets Kyrkan, var Öst-sunnan och midt i Stakettet, hvilken vid den svåra eldsvådan, som år 1639 Staden öfvergick, blef förbränd. Hon har varit af en väcker och fast byggnad, hvilket den til 10 à 12 famnar ofvan jord ännu stående gråstens muren nogsammt vitnar. Förmodeligen hafva i denna Kyrka funnits åtskillige forntidens märken och inscriptioner, i synnerhet på Gråstenar; men dessa äro nu sönderkrossade af stora infallne stenar, och öfvertäckte med grus, at man icke utan dryg kostnad, och kanske utan all väntad nytta, kan framdraga dessa Antiquiteter i dagsljuset. Efter den nyls nämnda olyckeliga branden, och sedan Ryssarne under den långa tid de innehade vårt land, låtit så vål utur hvalfvet, som vid fenstren och dörrarne bortbryta alt tegel, och det härifrån bortföra, var Kyrkan likväl ej så förderfvad, at den ju kunnat med en drägelig kostnad åter omlagas, som af de öfverläggningar härom, hvilka år 1721 höllos, kan inhämtas; men at det hvarken förr eller då skedde, dertill voro orsaken, dels de ständiga örlig, som i förra Sæculo utmattade vårt Fädernesland, dels ock at Kyrkan prövades mindre nödig, sedan Lappo sökn skildt sig ifrån Stads-Församlingen; men sednare tidens folk förökning har gjort, at man redan ångrat en så stor efterlåtenhet. Nu mera är detta hus så förfallit, at det nästan liknar en stenhög. Den ock nu i Raumo brukbara Kyrkan, Helga Korfs-Kyrkan kallad, är belägen i norra delen af Staden och inom Stadens staket. Den har en lång Sa-

ristia på födra sidan om Choret, om hvilken tilförene något är talat. När desse Kyrkor äro upbygde, derom har man ingen säker underrättelse, dock torde man få leda deras grundläggning från Påfviska tiden. Denna senare Kyrkan har uti Påfvedömmet varit et Klöster, hvilket de så kallade Grå-Munckar innehaft, hvaraf den också ännu Grå-Brödra-Klöstret nämnes; ehuru Salig Herr Årke-Biskopen SPEGEL uti dess Kyrko-Historia yrkar, at detta har varit åt Dominicaner Munkarne inrymdt. Denna Kyrka har til sitt tak samt annan af tråd gjord inredning år 1682 blifvit tillika med den brede vid stående ganska höga Klockstapeln förbränd, hvilken olycka då äfven timade hela Staden. Då förlorade äfven Kyrkan sit vackra torn, som Innevånarne sedan ej förmått upbygga: dock är Klockstapeln, hvaruti äfven det gamla urväcket finnes, i form af et spetsigt torn, til lika högd med Kyrkan, af trävirke å nyo upfatt. Af de gamla Munkarne finnes här ej andra efterlevor, än et rökelse kåril af Metall, samt en utgammal och förmurknad Abbote kappa eller kåpa gjord af Rött blommeradt tjockt Sidentyg med virkat bräm omkring halsen, samt längs utföre bägge sidorne, utan at nu mera rätt skönjas kan, hvad figurer och målningar, som derupå hafva varit. Ännu finnas här fyra stycken utgammala och beslagne Munke-Couffertar, hvaruti desse Fäder hafva haft de saker förvarade, som til Gudstjensten blifvit brukade. Ja, man vil berättat, at en af dessa har varit med böcker och årskillige skrifter, som varit på Pergament skrifne upfyld; hvilka dock tid efter annan blifvit af okunnoge borttagne och förskingrade. Ändteligen finnes här efter Munkarne en röd Mässhaka af gyllenduk, som är frammantil temmeligen nött, och i tväran bruten; men bakkdelen måst hel, och således ännu brukbar; hvarupå af Nunne arbete är et yrkadt och

och med åtskillige färgor utzirat Crucifix, med sex afdelningar i figurer, som föreställa åtskilliga Historier: 1:o Ofvanupå Jungfru Mariæ helsning til Elisabeth. 2:o Wid den högra armen Ångelen Gabriels bebodelse til henne. 3:o Å den vänstra Joseph och Maria med barnet, som skal betyda deras flyckt til Egypten. 4:o Imellan dessa Christi födelse med de figurer, som dertil höra. 5:o De tre visa Männers knäfall och skänker. 6:o Nederst den gamla Simeon i Templet med Barnet i sin famn; hvarest äfven Jungfru Maria och Prophetissan Hanna föreställas. Eljest äro i detta tempel inga minnesmärken eller inscriptioner på Stenar eller Ljus-Cronor, som kunna anföras. Brede vid Kyrkjan och uti Staketet är en på marken af gråsten upmurad stor hvålfad källare Kyrkjokällaren kallad, och derimellan är en gata, som löper ifrån Bondeqvarteret förbi Kyrkan och Scholan til Prästegården.

§. 8.

Ibland publique hus, som finnas uti Raumo, räknas äfven Scholæ-huset, som består af fem rum; det första är sielfva Scholæstugan, det andra och tredje i bredd med hvarandra utgjöra et kök och kammare, hvilken Scholæ-Mästaren kan bebo, när han intet äger eget hus i Staden; det fierde och femte bestå i förstugu med et skafferier eller boda innanföre, alla under et tak. Denna Schola är således nu för tiden en ringa efterleva af Collegio Raumenfi och den Stor-Schola, som härstädes varit i flor, intil des under Drottning CHRISTINÆ Regering, åtskillige större och smärre Scholor i Finland, samt Gymnasium i Wiborg och Academien i Åbo af Riks-Drotzen och General Gouverneuren, Salig Herr Grefve PEHR BRAHE blefvo inrättade. Och som Raumo Stad vid samma tid blef hemsökt med en svår eldsvåda, så är sannolikt, at des Stor-Schola således kommit i lågervall, och at i des ställe en Trivial-Schola uti

Björneborg vid pås år 1639 eller 1640 blifvit inrättad; hvilken åter genom den nyfsberörde Stad år 1698 olyckeligen öfvergångna branden vardt flyttad til Raumo, såsom des gamla läte; hvilket Kongl. Brefvet af den 21 Julii nästnämnde år utvisar. Men uppå Magistratens i Björneborg, straxt efter det Ryska öfvervåldet och flykten, skjedda underdåniga ansökning och föregifvande, at denna Scholans flyttning til Raumo, skjedt allenast vilkorligen och til des Staden kunde åter uppbyggas, hvarföre om dess återflyttande til Björneborg nu ansökning gjordes, med mera; thy har ock samma Schola medelst Kongl. Maj:ts allernådigste Bref af 10 April 1722 så väl til Lands-Höfdingen som Consistorium Ecclesiasticum i Åbo, igen dirkommit. Raumo Stads innevånare anhöllo väl hos Hans Kongl. Maj:t i underdånighet år 1723, at Scholan åter måtte flyttas dit från Björneborg; men håremot hafva Magistraten och Borgefskapet i sistnämde Stad på det högsta protesterat. Nu ehuru väl i kraft af högstbemålte Förordnande hvardera Staden har sin Schola, så må dock til styrekjo och bevisning af hvad Sal. Herr Biskopen och ProCancelleren Doct. JOHAN GEZELIUS och samtelige Consistoriales therom skrifvit, och hvarpå 1698 års Kongl. Bref sig grundar, härhos följande anmärkas 1:o At Scholæ Mästare i Raumo äro med Konglige Fullmagter försedde. 2:o At Konung JOHAN III år 1590 genom Dess Nådiga Förordnande låtit taga tvänne Soknar ifrån Åbo Scholæ Stuga, och them til the under Raumo Scholæ Stugan förr lydande Soknar lägga; så utvisar ock 3:o Sal. Doct. SPEGELS Kyrkjo-Historia, at MÅRTEN SKYTTE, en Lagmans Son ifrån Tavaftland, år 1528, vid den tid, då Konung GUSTAF I. kröntes i Upsala, blifvit förordnad til Biskop i Åbo, varande then förste af the Evangeliske Biskopar här i landet, NB. efter han hade i den Raumensiske Scholan

lan til sin lärdom lagt en god grund; hvilket ock JOHANNES RAUMANNUS gjort, som af denna sin födelse ort tagit sit tilnamn.

§. 9.

Härnäst följer Prästegården, hvaraf Staden Manngården, och Lands Församlingen Ladugården bygger och vid magt håller; varande thenne uti en rätt linea med Scholan och Kyrkjokällaren ifrån Öster til Väster, Norr om Staden, och alla tre i Staketet belagne. Hvarjämte är at anmärka, det Munkarnas fåten och boningar, som vid denna sidan varit byggde, äro efter Klösters aflkaffande til Kronan indragne, och hafva haft namn af Raumo-gård; men d. 27 Maji 1538, då Staden afbrunnit, har efter flere igenfundne vidimerade afskrifter Konung GUSTAF I. den samma med des tilliggande ägor Staden til en Prästegård, i stället för den afbrända i nåder förundt: Dock finnes af senare documenter, at på Raumo gård uti Konung GUSTAF ADOLPHS tid varit stod-gång, och således då ännu den Kongliga stallgården vid magt hållen, så at Prästegården först efter 1639 års brand lærer hit blifvit flyttad: Men det är vist, at marken der utanföre alt ifrån äldre tider kallats och ännu heter *Tallin-keto*, det är Stallplan eller Stallplats.

§. 10.

Af Stadsens Sigill förekomma tvänne til sin devise aldeles lika, och skiljas allenast til årtalet. Sigillen äro helt och hållit Collegialiska. Midt uti synes en Kors, hvilket förmodeligen torde föreställa Christendomen och Gudaktigheten, som uti Collegio föreställes och uti Klöstrer öfvades, åtminstone hade bordt öfvas, men at Stadens namn äfven är intagit uti sielfva hjertskjölden, måste vara skedd derföre, at detta samfundets lustre desto mera skulle blifva bekant, och utspridt. Eljest läses uti exergen: *Sigillum Civitatis Raumen-*
fis

sis An: 1625. Det förra af dessa Sigiller tyckes dock vara senare gjordt, som man af gravuren kan sluta; men årtalet 1441 är detsamma, efter Staden då först undfick sina Privilegier. Det senare tyckes vara graverat samma år, som på thy finnes utfatt.

§. II.

Af de öden, som Staden Raumo tid efter annan har undergått, vilja vi ock de anföra, som synas vara de märkvärdigaste. År 1572 har Pesten så svårligen graserat här i Staden, at när en Borgmästare dotter samma år blef död, funnos ej så många friska, at de kunnadt bära liket til grafven, utan måste det af närmesta släktingar med oxar ditsföras. Denna besynnerliga Likprocess är afmålad på en vacker taffla och Historien derunder med förgylta bokstäfver på vers utfatt, hvilken taffla ännu hänger i Kyrkjan. År 1657 dogo ganska många af den påst eller farsot, som den tiden öfver hela Riket var gångse. År 1682 afbrän hela Staden samt alla i Staden befintliga hus, utom Kyrkan, som innantil blef genom GUDs underliga försyn conserverad. År 1697, då en svår hungersnöd tryckte hela Finland, hafva i Raumo Församling 221 personer af hunger blifvit döde, som finnas upptecknade, utom flere okände, som ditskommit. Vid förra Fredsslutet med Ryksland år 1721 hade Staden under påstående örlig blifvit så illa medfaren, at därstädes funnos allenast 7 Börgare och 6 hufvudmän. År 1743 hade Staden åter en svår tunga af fienden, i det et helt Regemente Ryksk Krigsfolk här låg inqvarteradt. Om förhögnigen af Tulltaxan ifrån 1 Dr. 28 ö. til 45 Dr. Silfvermynt på de härifrån utgående Tråvaror, eller så kallade Läckter, som upbars åren 1768 och 1769 ännu någontid continuerat, så är mycket sannolikt, at Raumo Stad inom få år hade aldeles gådt under. Denna författning hade redan den

värkan, at en anseelig del af Borgerskapet råkadte uti et utblottadt tilstånd, och de öfrige kunde med största möda rådda sig ifrån en hotande undergång.

§. 12.

Bland Stadsmanna nåringar förtjenar Handelen förnämsta rummet. Vi hafva redan anmärkt, at Raumboerne köpslagit med Österbotningarne, och at handelsplatsen varit på Rekifari, dock tyckes denna Handel ej varit särdeles dragtig. Om innevånarne i Raumo äfven rest til Österbota och därstädes idkat någon betydande handel, derom har man ingen säker underrättelse. I medlertid hafva de af ålder ägt rättighet hårtil, som ses af de Privilegier, hvilka genom Kongliga Brefvet af den 19 Aprill år 1617 blefvo åt Nystad förundte. 2 Mom. Nystads boerne fingo frihet at njuta samma villkor, som andra Sjö - Städer i Sverige år 1614 på Öhrebro, och de Finska Städer år 1616 på Helsingfors Riksdagar undfådt, såsom äro: De skulle få bruka de Frimarknader, som Borgerskapet i Åbo, Raumo och Björneborg voro bebrefvade uppå i Österbotn, samt andra Torgdagar, som bemålte Borgerkap i Finland bruka. Hvad Handelen angår i senare tider, så kan utaf det som i föregående §. blifvit anfördt, nogsamnt inhämtas, at den ej står på fasta fötter. Uti de intil Staden närmast belägne Soknar, finnes sällan några victualie varor af den mängd, at de til Stadsboen kunna försäljas, hvarföre ock handelen med sådant är föga betydande. Om och sådane varor skulle hitföras från aflågsna orter, så äro så innevånare så medelsfaste, at de äga några förslag til deras uphandlande. Ej eller finner den hitkommande Landtmannen Salt, Järn och Tobak til det pris, at han derigenom skulle läckas at resa til Raumo. De varor, som härifrån utföras, bestå uti Läckter, bjälkar, Sparrar, något Tråkjäril, Ved, Bräder och Näfver, hvilka debiteras måsteden

delen på de vid Österfion belagne Tyske Städer. Men som desse varor taga mycket rum, så måste Borgerskapet förse sig med stora och rymliga Fartyg, hvilka kosta mycket, men rendera i proportion nog litet. Härifrån utrustas årligen 20 stycken Fartyg, hvilka segla ut i Österfion til åtskillige orter. Detta antal är et medium, ty under tiden finnes något öfver och stundom något under. Hvar och en kan lätt finna, huru mycket Skogen på detta sätt årligen förminskas; dock som den här omkring är tämmeligen tillräckelig, så hoppas man, at den utan efterkommandernas kånbara olågenhet kan gifva laster åt Stadens Fartyg; allenast den tilbörli- gen blifver handterad och brukad.

§. 13.

Den förnämsta handallögdén, som i Raumo idkas, är knyplande: dock göres här sållan några fina spetsar. Imedlertid är man med de gröfre nåstan i alla hus sysselsatt. Flicke barn börja härmed ifrån det de äro 6 å 7 år gamla, och många af Qvinkjønnet bruka det i hela deras lifstid. För min del håller jag gjerna med den, som påstår, at detta närings sätt, såsom det nu öfvas, ej är eller blifver indrågtigt. Fiskande idka Stads boerne ock med små nätter, men något hafsfiskande är ännu icke påtänkt, ehuru dertil gifves en god lägenhet, och det förmodeligen skulle löna sig. De allmännafe och nödigaste Handtvärkare finnas härstädes; men deras antal är ännu så ringa, at de ej kunnat inrätta något skrå. Inga Fabriqueurer eller Manufacturister hafva ännu satt sig här neder, ej eller har någon sysselsatt sig med Plantagers anläggande, ehuru under Staden finnes Åkerjord åtminstone til 300 Tunnors land. Okunnogheten om Plantagernas tilbörliga vård, samt osäkerhet om den fördel deraf kunde väntas, har varit förnämsta hindret uti deras vidtagande.

§. 14.

§. 14.

Vid Församlingen i Raumo hafva följande varit Kyrkjoherdar:

1:o *MARTINUS OLAI*, som lefde år 1564.

2:o *HENRICUS MARCI*, som undfick Fullmägt på detta Pastorat af Konung JOHAN III år 1578. Om han förrut underskrifvit Lithurgien och til vedergjällning fått detta Pastorat, år ovist, se emedlertid STJERNMANS Histor. Lithurgica in Proëmio.

3:o *MICHAEL STEPHANI*, som lefde år 1585.

4:o *MARTINUS* - - - - var Kyrkjoherde härstädes år 1589.

5:o *MATTHIAS Sigfridi BRUGGER*, kallade sig sedan *CERESTIS*, var först Capellan uti Wirmo och sedan Kyrkoherde härstädes. Han har år 1593 underskrifvit Upsala Möte och affomnade år 1609. Denne var Farfars Farfar åt Biskopen och Pro-Cancelleren Herr D. *CARL FRIDRIC MENNANDER*.

6:o *GREGORIUS Clementis Finno*, död år 1639. Under hans tid blef Raumo Stads Församling skild ifrån Lappo Sökn, hvilka förut tillsamman utgjordt et Pastorat, och denna Gregorii Son var den första Kyrkoherde i Lappo.

7:o Mag. *ANDERS NEOCLEANDER*, var förut Lector vid Gymnasium i Åbo, blef sedan Kyrkoherde i Raumo år 1641, död år 1656.

8:o *OLAVUS LEISTENUS*,| var en ganska kortt tid Kyrkjoherde och dog år 1658.

9:o *ZACHARIAS Martini WELLERUS*, död år 1666.

10:o *MARTINUS Zacharie WELLERUS*, död år 1671.

11:o *MICHAEL Jacobi RENNERUS*, död år 1677.

12:o *THURO Martini SANDELINUS*, död år 1683.

13:o *BARTHOLDUS RAJALENIUS*, affatt år 1702.

14:o Mag. *GEORGIUS STÅLBERG*, som efter branden i Björneborg flyttade med Scholan til Raumo, hvar-

åst han sedan blef Kyrkoherde och Probst år 1703. Har utgifvit i Åbo sin gradual Disputation: *Mare Aeneum Salomonis cum selectis quibusdam aphorismis Historice & Mathematicè explicatum*, Præf. *Johan. FLACHSENIO* 1691 in 4:o Desutom har han i Præstemötet som år 1712 hölls i Åbo utgifvit sin synodal Disputation, som innehåller aphorismos aliquot ex Augustinæ Confessionis articulo primo erutos de DEO UNO & TRIUNO in 4:o, afsmnade år 1730.

15 *CLAUDIUS RENNERUS*, som dog år 1739. Han var förut Collega Scholæ i Raumo, erhöft Kongl. Maj:ts Fullmakt på Rectoratet i Björneborg den 3 Nov. 1721, och blef 1732 Kyrkoherde i Raumo.

6:o *Mag. JOHANNES GRÅÅ*, blef Kyrkoherde i Raumo år 1742. Efter väl anlagde studier har han utgifvit först i Upsala en Disputation de Communione rerum primæva, An. 1727 in 8:o, samt sin Gradual Disputation de Ossibus Gigantum Pf. *SCARIN* i Åbo 1729 in 8:o. Blef först Vice Pastor i Töftåla, til hvilket Pastorat han sedermera ifrån Raumo varde år 1758 transporterad, hvaråst han ock dog år 1763.

17:o *Mag. ADAMUS GERHARD. SACKLINIUS*, Efter väl anlagde studier utgaf han år 1744 sin första Disputation de Servitute Spontanea Pf. *HASSEL*, och derpå följande året sin Gradual Disputation, som innehåller Theses Miscellaneas; varde och samma år promoverad Phil. Mag. och år 1750 Capellan i Mietois Capell i Wirmo Församling, samt år 1759 Kyrkoherde i Raumo, och önske vi honom en långvarig vältrefnad.

§. 15.

Ringa är den kunskap man åger om de äldre Kyrkoherdar vid Raumo Församling, men ännu mindre vet man om de äldste Capellaner härstädes; af hvilka man allenast fått namn på följande:

1:o *MICHAEL RENNERUS* var länge Capellan derstädes, innan han blef Kyrkoherde. Hans handstil finnes uti gamla Kyrkoboken, begynnande ifrån år 1647, in til han aflömnade år 1667.

2:o *MARTINUS ZIDENIUS* lefde ännu år 1671.

3:o *MATTHIAS ARFVELIUS* lefde år 1684.

4:o *JOEL PACHALENIUS* blef död år 1707.

5:o *JOHANNES ARTOLIN* aflömnade år 1715.

6:o *ERICUS ARDENIUS*, förestod ämbetet i 48 år och dog år 1763.

7:o *HENRIC TOCKLIN*, Senior, succederade sin Svärfader år 1764 och förestår ännu til Församlingens nytta detta ämbete uti en hög ålder.

§. 16.

Af Rectores och Pedagoger i Raumo hafve vi oss allenast följande bekante:

1:o *HENRIC MARCUSSON*, hvilken sedermera blef Kyrkoherde i Raumo.

2:o *ANDERS ERICSSON*, erhöill Konung JOHAN III:s Fullmakt på Rectors syssla.

3:o *THOMAS JACOBI* har underskrifvit Upsala Möte och kallas der Rector.

Mag. GREGORIUS STÅLBERG tyckes hafva någon tid förestått denna Scholan i Raumo, som då tillika bestod af Björneborgska Scholan.

Mag. JOHANNES SALMENIUS, var först Con-Rector vid Raumo Schola, och sedan Rector samt anteligen Kyrkoherde i Rimito. Han har vid Åbo Academie utgifvit följande arberen och Disputationer 1:o de Dictionis Tralitiæ usu, Pf. *ALANDER* d. 23 Octobr. 1697 in 8:o. 2:o Succinctam altaris exterioris templi secundi descriptionem, Pf. *PIILMAN* d. 9 Junii 1700, samt blef sidstnämnde år d. 14 Decembr. promoverad Philosophiæ Magister.

CLAUDIUS BRENNER, har varit Collega Scholæ i Raumo under den förra Ryska tiden.

Mag. JOHANNES HAARTMAN var först Collega vid Åbo Cathedral-Schola, sedan Conrector vid Raumo Schola, så Lector vid Åbo Cathedral-Schola och åndteligen Logices och Metaphysices samt sist Theologiæ Professor i Åbo, om hvilken förmodeligen mera kommer at handlas uti Historia Academiae Aboensis.

§. 17.

Vår skyldighet fordrar nu, at med tilbörlig aktning ihogkomma dem, som beklådt Borgmästare sysslan uti Raumo Stad; men vår förteckning blifver nu som tilförene nog ofullkomlig och de flåstas lefnads omständigheter åro ois aldeles obekante.

1:o **MATTHIAS BAGGE** lefde år 1540.

2:o **MATTHIAS JÖNSSON** lefde år 1562.

Hår felas några.

LARS BALTZARSSON, som har låtit måla Predikostolen år 1627.

HENRIC ANDERSSON lefde år 1643.

JOACHIM TIMI, hvilken lefde år 1651.

MICHAEL LARSSON GEBHARDT, 1658.

JOSEPH JUBUSSON lefde år 1660.

HENRIC MÅRTENSON har underskrifvit et Kyrko-Råds Protocoll år 1669.

GABRIEL HANSSON, lika underskrift finnes egenhändig efter honom af år 1674.

ELLAS Simonsen GJØØS död år 1680.

JOHANNES WALLENIIUS affomnade år 1698.

HANS RIJNMAN död i Stockholm år 1721.

GUSTAV SIDBERG blef aflatt år 1755.

JOHAN EEK blef Håradshöfdinge år 1762.

HENRIC GÖRANSSON AGRICOLA, blef Borgmästare härstådes år 1763.

§. 18.

31

五

Summa 1715 1240

Härvid får jag göra några anmärkningar. 1:o Staden måste vid fredens slut 1721 varit ganska mycket utblottad på Innevånare, hållt de föddas antal år allenast 7, och de efter kriget öfverblefne måste hafva varit uti et mycket svagt tillstånd, efter de dödas antal är dubbelt större än de föddas. 2:o At år 1742 de dödas antal varit långt större än de föddas, bör man anse såsom en påföljd af det olyckeliga kriget. 3:o At det samma åfven händt åren 1764, 1765 och 1770 torde man få tillskrifva dels den dyrhet, som då var på alla varor, dels ock som såges, den belågenhet, i hvilken alla näringsfång då voro. 4:o Finner af denna förteckning, at på 50 år äro vid påst 500 flere födde, än döde, och at nästan hvar år, 5 allenast undantagne, är talrikare på födde än döde, hvaraf man med trygghet kan sluta, både at Förfamlingen är i tiltagande, såsom ock at orten är mycket sund.

Vid detta angenäma ämne borde jag väl ännu anföra åtskilliga anmärkningar, tjenande til denna afhandlings vidare uplysning; men mina omständigheter påläga mig at lämna denna omsorg åt någon af Mine Värde och Kjäre Landsmän.

G. A. Å.

